

**BINNENGEKOMEN
TEAM POSTBEHANDELING EN
ARCHIVERING
D.D. 26-08-2024
No. 2024.02871
Portefeuillehouder: Mackus
Team: Beleid Jeugd en Onderwijs**

Aan het college van burgemeester en wethouders van Maastricht
Postbus 1992
6201 BZ MAASTRICHT

Maastricht, 26 augustus 2024

Betreft: Schriftelijke (vervolg)vragen SP, Volt, M:OED en Partij voor de Dieren over XONAR en het Limburgse jeugdzorglandschap.

Geacht college,

Op 19 augustus jl. ontvingen wij de uitgebreide [beantwoording](#) van onze [schriftelijke vragen](#) van 10 juli 2024 over de aanhoudende fragiele status van XONAR en overige aan de jeugdzorg-gerelateerde onderwerpen, waarvoor hartelijk dank. In de dagen gelegen tussen het stellen van die eerdere vragen en de beantwoording daarvan, zijn echter opnieuw een aantal publicaties verschenen in de landelijke en lokale media, die wederom een aantal vragen hebben doen rijzen, evenals de antwoorden op onze eerdere schriftelijke vragen. Deze worden in het navolgende nader uiteengezet en, waar nodig, van toelichting voorzien.

Op 19 augustus publiceerde onderzoek platform *Follow the Money* een artikel met de titel '[Acht miljoen verder, en de Limburgse jeugdzorg is nog steeds een puinhoop.](#)' In het artikel volgt een feitenrelaas en reconstructie over de opkomst en ondergang van XONAR, die er uiteindelijk toe leidde dat de samenwerkende gemeenten in het najaar van 2023 ruim acht miljoen aan gemeenschapsgeld aan de noodlijdende jeugdzorgorganisatie moesten overmaken om deze (naar nu blijkt slechts tijdelijk) overeind te houden. Het stuk biedt een ontluisterend beeld van het verloop van deze reddingsoperatie, waaruit naar voren komt dat de gemeenten zich door een slimme interimmanager in het 'pak hebben laten naaien'. Uit de beantwoording van de eerdere schriftelijke vragen, doemt bovendien het beeld op dat XONAR – nu uitzicht op een fusiepartner verdwenen is – alsnog gecontroleerd failliet zal moeten gaan.

1. Kan het college de raad informeren over de vraag hoe waarschijnlijk het volgens haar is dat XONAR alsnog (al dan niet gecontroleerd) failliet zal (moeten) gaan, zelfs na de financiële injectie die de samenwerkende gemeenten in 2023 gedaan hebben?

Zoals bekend, stond bij de gemeente Maastricht bij de aanbesteding in 2023 de wens voorop om het aantal zorgaanbieders op het gebied van de jeugdzorg terug te dringen van 'tweehonderd naar veertig'. Om voor een contract in aanmerking te komen, stelden de samenwerkende gemeenten, met Maastricht als penvoerder, een tweetal eisen: jeugdhulpaanbieders moesten een minimaal aantal cliënten bedienen en een breed pakket aan jeugdhulp in huis hebben. Voor veel kleinere aanbieders, waaronder de Bibihuizen, waren deze drempels veel te hoog om in aanmerking te komen voor de aanbesteding. Een opvallende afwezige eis was de zogenoemde solvabiliteitseis, waar de SP Maastricht samen met Forum voor Democratie en M:OED in een [motie](#) van 26 september 2023 alsnog aandrang op de introductie van een solvabiliteitseis van 25 procent. Door het schrappen van deze aanbestedingseis, die iets zegt over de financiële toekomstbestendigheid van een zorgverlener, verbond de gemeente Maastricht feitelijk haar lot, en dat van de vijftien andere gemeenten, aan dat van XONAR; een organisatie waarvan zij wist of kon weten dat deze er financieel veel te slecht voor stond om gedurende tien jaar hoogwaardige zorg te kunnen leveren.

Het college volhardt in het standpunt dat de systeemproblematiek in het Limburgse jeugdzorglandschap voortkomt uit de 'ongunstige' ligging van Zuid-Limburg, die ertoe zou leiden dat de organisaties die alhier actief zijn te weinig concurrentievermogen en slagkracht zouden hebben om een financieel gezonde bedrijfsvoering te organiseren. Echter, uit een andere recente publicatie op L1 met de titel '[Ligging Limburg geen obstakel voor oplossing jeugdzorgproblemen, stellen experts](#)' blijkt dat provincies als Zeeland en Groningen, die toch ook niet direct bekend staan om hun gunstige ligging in den lande, *niet* geconfronteerd worden met dezelfde problematiek als Zuid-Limburg. In het genoemde stuk wordt een datawetenschapper van onderzoeksbureau *A-Insights* aangehaald, die onderzoek heeft gedaan naar de Groningse jeugdzorg. Daar zouden de genoemde problemen niet spelen, aangezien daar royalere vergoedingen en tarieven gehanteerd worden dan onder aanvoering van Maastricht het geval is, en er bovendien strenger geselecteerd worden aan de poort in de aanbestedingsprocedures.

2. Kan het college de gemeenteraad een overzicht verschaffen van de verschillen in de tarieven die in Zuid-Limburg voor de aanbesteding(en) jeugdzorg gehanteerd zijn, en die (doen) vergelijken met de tarieven die in de provincie Groningen zoal gehanteerd worden?
3. Kan het college reflecteren op de rol die de hoogte van tarieven en vergoedingen volgens haar gespeeld heeft in de teloorgang van de financiële positie van XONAR en de overige jeugdzorgaanbieders die in de provincie Limburg momenteel in zwaar weer verkeren?

In hetzelfde artikel op L1 wordt gesteld dat de gemeente het ministerie van VWS verzocht heeft om 'jeugdzorginstellingen te verplichten vooraf toestemming te vragen voor grote financiële beslissingen.'

4. Kan het college nader uitleggen hoe zij deze plicht tot het vragen van 'toestemming voor grote financiële beslissingen' voor zich ziet, aan wie die toestemming zou moeten worden gevraagd, en wat de betekenis van een dergelijke plicht is voor de geprivatiseerde positie van zorgaanbieders?

Bij de [raadsinformatiebrief](#) van 13 augustus 2024 is een bijlage gevoegd over de opdracht en het takenpakket van de *Taskforce Robuust Zorglandschap Limburg*. Op pagina 3 van die bijlage wordt gesteld dat een van de opdrachten van de *Taskforce* is om te onderzoeken hoe Limburg ‘minder afhankelijk kan worden van grote zorgaanbieders’. Onze fractie komt deze opdracht nogal cynisch voor, daar de Zuid-Limburgse gemeenten – onder leiding van Maastricht – *zelf* deze nieuwe afhankelijkheid van ‘*too big to fail*’ organisaties geschapen heeft door de aanbestedingsvoorwaarden die zij gehanteerd heeft. Bovendien laat de gemeente Maastricht in reactie op het stuk van L1 weten dat ‘ze de solvabiliteitseis hebben laten varen omdat er “geen andere aanbieders zouden zijn vanwege de ligging”’.

5. Is het college het met onze fracties eens dat deze aanbieders er *wel* waren, namelijk de kleinere zorgaanbieders, maar dat Maastricht er doelbewust voor gekozen heeft om de aanbestedingsvoorwaarden zo vorm te geven dat zij simpelweg niet in aanmerking zouden komen, ingegeven vanuit de wens met een klein aantal grote zorgaanbieders in zee te gaan? Zo ja, waarom geeft u L1 dan de genoemde reden? Zo nee, kan het dan nader reflecteren op de genoemde eigen stelling?
6. Kan het college de raad een nadere beschouwing doen toekomen van de aanbestedingsvoorwaarden die zij bij de aanbesteding(en) van 2023 gehanteerd heeft en de gevolgen daarvan voor de omvang van de partijen waaraan aanbesteed werd, en antwoord geven op de vraag of zij – met de kennis van nu – dezelfde aanbestedingsvoorwaarden zou hebben gehanteerd?
7. Mocht het college bij de beantwoording van vraag 6 tot de conclusie komen dat zij – ook met de kennis van nu – tot dezelfde aanbestedingswaarden zou zijn gekomen, hoe laat zich dit dan rijmen met de eerder aangehaalde [onderzoeksresultaten](#) van A-Insights?

Hoogachtend,

Stephanie Blom
Raadslid SP

Martin van Rooij
Raadslid M:OED

Jules Ortjens
Raadslid Volt

Ria Strik
Raadslid PvdD